

JOGORVOSLATI AKTUALITÁSOK

Dr. Horváth Éva, közbeszerzési biztos, Közbeszerzési Hatóság

DOI: 10.37371/KEP.2023.11.2

A Közbeszerzési Értesítő Plusz jelen számában ismertetett jogesetek az ajánlatkérő bírálati kötelezettségével kapcsolatosak. A bírálatot az ajánlatkérő a közbeszerzési eljárás feltételrendszerének és a jogszabályoknak megfelelően köteles lefolytatni, az ajánlatkérőt is kötöttség terheli a kiadott feltételekhez.

D.213/20/2023. számú határozat

A jogesettel érintett tárgyak: Az érvénytelenség mindaddig nem állapítható meg, ameddig valamely eszköz (számítási hiba kijavítása, hiánypótlás, felvilágosítás kérés) rendelkezésre áll.

Tényállás

Az ajánlatkérők (kórházak) közös - nyílt - közbeszerzést indítottak orvosi és ipari gázok árubeszerzése tárgyában a Kbt. Második része szerint.

A felhívás 2022. november 29. napján került feladásra az Európai Unió Hivatalos Lapjában történő közzététel érdekében.

Az eljárásban tizenkét részben volt biztosított a részajánlattétel.

A felhívás rögzítette a közbeszerzés tárgyának meghatározását, mely szerint:

Cseppfolyós orvosi gázok beszerzése a kórház részére adásvételi szerződés megkötésével.

A részletes műszaki paramétereket, továbbá a nyertes ajánlattevő által elvégzendő feladatok részletezését, részletes jellemzőit, a részletes szakmai követelményeket, valamint a szerződéses feltételeket a közbeszerzési dokumentumok és annak részét képező specifikáció tartalmazza.

Az ajánlatkérő az ajánlatokat a legalacsonyabb ajánlati ár értékelési szempontja szerint kívánta elbírálni.

A további információkban rögzítésre került, hogy „Ajánlattevő a szakmai ajánlat részének tekinti az alábbi dokumentumokat: ártáblázat, minimum feltételek tá-

blázat, Nyilatkozat, hogy a megajánlani kívánt termékek megfelelnek a Gyógyszerkönyv szerinti Ph. Hg. VIII. minőségi elvárásnak, termékleírás/gyártói katalógus”.

Az ajánlatkérő közbeszerzési dokumentumokat is az ajánlattevők rendelkezésére bocsátott, annak a részét képezte a dokumentáció, nyilatkozatminták, a szerződéstervezet, ajánlatkérőnként az ártáblázat/árazatlan költségvetés és a műszaki leírás.

A dokumentáció „Ajánlati ár” fejezetében előírásra kerültek egyebek mellett az alábbiak is:

„Az ajánlatban kötelezően benyújtandó dokumentumok:

1) A felolvasólapon megajánlott értékelési szempont Teljes ellenszolgáltatás mértéke (nettó Ft/24 hó) alátámasztására ajánlattevőnek csatolnia kell az ajánlatában a kitöltött és cégszerűen aláírt részletező ártáblázat/minimum követelmények elnevezésű dokumentumokat. Az ajánlatkérő (0) forint megajánlást nem fogad el, az ilyen megajánlást tartalmazó ajánlat érvénytelen!

Az ajánlatkérő a vonatkozó ártáblázatot a dokumentációban kiadta.

Az ajánlattételi határidőre a jogorvoslattal érintett 10. részben két ajánlat érkezett. A bontási jegyzőkönyv szerint a kérelmező, és a jelen ismertetés szerint L Zrt. nyújtott be ajánlatot. A bontási jegyzőkönyv szerint a kérelmező 43.012.132,- Ft, az L Zrt. 42.753.600,- Ft összegű ajánlati árat ajánlott meg.

A kérelmező ajánlatában található ártáblázatban a 10. rész cseppfolyós gázok összesen sorában 40.633.220,- Ft szerepelt, az összesen 11. résznél 1.798.402,- Ft, az összesen 12. résznél pedig 508.510,- Ft, a három részre vonatkozó összesen összárként 43.012.132,- Ft szerepelt. A felolvasólapon 43.012.132,- Ft megajánlás szerepelt. A kérelmező az ajánlati ár valamennyi részelemét beárazta, a 10. részben 33.440.000,- Ft, 2.950.020,- Ft, 4.243.200,- Ft az egyes költségvetési tételek nettó ajánlati ára.

Az ajánlatkérő a kérelmező részére az alábbi hiánypótlási felhívást bocsátotta ki: „Ajánlattevő 10. ajánlati rész tekintetében benyújtotta ajánlatát, azonban a benyújtott ártáblázat, illetve a felolvasólap között ellentmondás észlelhető tekintettel arra, hogy az ártáblázat 10. ajánlati részre vonatkozó összára eltér a felolvasólapon feltüntetett ártól. Kérjük az ellentmondás feloldását, illetve az ajánlati ár javítását az ártáblázatnak megfelelően.”

A kérelmező a hiánypótlásában módosított felolvasólapot csatolt, azon a nettó ajánlati ár 40.633.220,- Ft-ban került rögzítésre.

Az ajánlatkérő tájékoztatta az ajánlattevőket a 10. rész tekintetében, hogy a kérelmező esetében hiánypótlás keretében az ellentmondás feloldása eredményeként a 10. ajánlati rész tekintetében a nettó összár a közbeszerzési dokumentumoknak megfelelően módosult, mely így az alábbi összegre változott: 40.633.220,00 Ft.

Az L Zrt. előzetes vitarendezési kérelmet nyújtott be, amelyben a Kbt. 71. § (8) bekezdése szerinti hiánypótlási korlát megsértésére hivatkozott, rögzítve, hogy az ajánlatkérő megsértette a Kbt. 71. § (8) bekezdés b) pontjában foglaltakat, amikor a Kbt. által egyértelműen előírt hiánypótlási korlát ellenére hiánypótlást rendelt el, a kérelmező ajánlata egy olyan hibájának javítására, mely nem tekinthető nem jelentős, egyedi részletkérdésre vonatkozó hibának, mivel azáltal megváltozott az ajánlattevők közötti értékelési sorrend. Álláspontja szerint az ajánlatkérő megsértette a Kbt. 73. § (1) bekezdés e) pontjában foglaltakat, amikor kérelmező ajánlatát nem nyilvánította érvénytelenné, holott az ajánlata olyan hibában szenved, melyet jogszerű keretek között nem lehet hiánypótlás nyomán javítani, ezáltal a beadott ajánlat nem felel meg az ajánlati felhívásban és a közbeszerzési dokumentumokban, valamint a jogszabályokban meghatározott feltételeknek. Indítványozta a kérelmező ajánlata Kbt. 73. § (1) bekezdés e) pontja alapján való érvénytelenné nyilvánítását tekintettel arra, hogy nevezett ajánlattevő az ajánlatának hiányosságát a Kbt. 71. § (8) bekezdés b) pontjába ütköző módon pótolta.

Az ajánlatkérő válaszában rögzítette, hogy nincs véleményeltérés az ajánlatkérő és az előzetes vitarendezési eljárást kérelmező L. Zrt. között, mivel az ajánlatkérő az ellentmondás feloldásának eredményéről adott tájékoztatást, de nem az ajánlatok érvényességével kapcsolatos

értékelésről küldött tájékoztatást. Közölte, hogy az ajánlatok értékelése folyamatban van.

Az ajánlatkérő a kérelmezőt tájékoztatta az ajánlatának érvénytelenné nyilvánításáról. Rögzítette, hogy:

„Az ajánlattevő 10. ajánlati rész tekintetében benyújtotta ajánlatát, azonban a benyújtott ártáblázat, illetve a felolvasólap között ellentmondás észlelhető tekintettel arra, hogy az ártáblázat 10. ajánlati részre vonatkozó összára eltér a felolvasólapon feltüntetett ártól. Kérjük az ellentmondás feloldását, illetve az ajánlati ár javítását az ártáblázatnak megfelelően.

Az ellentmondás feloldásra vonatkozó ajánlatkérői felhívásra az ajánlattevő módosította az eljárás Felolvasólapját a 10. rész vonatkozásában, mellyel kapcsolatosan az ajánlatkérő 2023. május 3. napján az alábbi tájékoztatást küldte ajánlattevők részére:

„Tisztelettel tájékoztatom Ajánlattevőket, hogy 2023. április 12. napján küldött hiánypótlás keretében az ellentmondás feloldás eredményeként a 10. ajánlati rész tekintetében a nettó összár a közbeszerzési dokumentumoknak megfelelően módosult, mely így az alábbi összegre változott: 40 633 220,00 Ft.”

A Bíráló Bizottság az ajánlattevő által benyújtott ajánlatot és hiánypótlást és ellentmondás feloldást a beérkezést követően átvizsgálta és megállapította, hogy az ajánlatban szereplő ellentmondás nem számítási hiba eredménye, melyre tekintettel az ellentmondás feloldása nem lehetséges azon okból kifolyólag, hogy a felolvasólapon szereplő értékelési szempont módosítása jelentős változást eredményez a kialakult sorrend tekintetében, így az a Kbt. 71. § (8) bekezdés b) pontjába ütközik. A fentebb írtakra tekintettel a Bíráló Bizottság megállapította, hogy az alábbi Ajánlattevő az ellentmondást úgy oldotta fel, hogy a Felolvasólapot javította:

- Fentiekre tekintettel az ajánlattevő benyújtott ajánlata érvénytelen a Kbt. 73. § (1) bekezdés e) pontja értelmében miszerint „egyéb módon nem felel meg az ajánlati, ajánlattételi vagy részvételi felhívásban és a közbeszerzési dokumentumokban, valamint a jogszabályokban meghatározott feltételeknek...”.

A kérelmező előzetes vitarendezési kérelmet nyújtott be, melyet az ajánlatkérő elutasított.

Az írásbeli összegezésében az ajánlatkérő a kérelmező ajánlatát érvénytelenné nyilvánította a következő indokolással:

„Érvénytelenítés jogcíme:

Kbt. 73. § (1) bekezdés e) pont.

Érvénytelenség indoka:

A Bíráló Bizottság az Ajánlattevő által benyújtott ajánlatot és hiánypótlást és ellentmondás feloldást a beérkezést követően átvizsgálta és megállapította, hogy az ajánlatban szereplő ellentmondás nem számítási hiba eredménye, melyre tekintettel az ellentmondás feloldása nem lehetséges azon okból kifolyólag, hogy a felolvasólapon szereplő értékelési szempont módosítása jelentős változást eredményez a kialakult sorrend tekintetében, így az a Kbt. 71. § (8) bekezdés b) pontjába ütközik. A fentebb írtakra tekintettel a Bíráló Bizottság megállapította, hogy az Ajánlattevő az ellentmondást úgy oldotta fel, hogy a Felolvasólapot javította”.

A jogorvoslati kérelem

A kérelmező jogorvoslati kérelme szerint az ajánlatkérő megsértette a Kbt. 69. § (2) bekezdését, a Kbt. 73. § (1) bekezdés e) pontját, valamint 71. § (1), (3), (7)-(8), (11) bekezdéseit a kérelmezői ajánlat érvénytelenné nyilvánításával.

Az ajánlatkérő észrevétele

Az alaptalan jogorvoslati kérelem elutasítását kérte.

A Döntőbizottság döntése és annak indokai

A Döntőbizottság a határozatában a jogorvoslati kérelemnek helyt adott, és megállapította, hogy az ajánlatkérő megsértette a Kbt. 73. § (1) bekezdés e) pontjára tekintettel a Kbt. 69. § (2) bekezdését, ezért megsemmisítette az ajánlatkérő kérelmezői ajánlatot érvénytelenné nyilvánító döntését, valamint az azt követően hozott valamennyi döntését.

A Döntőbizottság az ajánlatkérővel szemben 500.000.-Ft bírságot szabott ki.

A határozat indokolása a következőket tartalmazta:

A Döntőbizottság rögzítette, hogy a Kbt. Második része szerinti nyílt közbeszerzési eljárás 2022. november 29-én került megindításra, így a tárgyi jogorvoslati eljárás érdemi kérdései vonatkozásában a Kbt. ezen a napon hatályos rendelkezéseit kell alkalmazni.

A Döntőbizottság a kérelmező jogorvoslati kérelmének vizsgálata során a következőket állapította meg.

A kérelmező a jogorvoslati kérelmében a saját ajánlata 2023. május 12-i - közbenső döntéssel való - Kbt. 73. § (1) bekezdés e) pontján alapuló érvénytelenné nyilvánítását vitatta.

A Döntőbizottság rámutatott, hogy az ajánlatkérőnek az ajánlatok érvényességi vizsgálatát a Kbt. 66. § (1) bekezdésére tekintettel a Kbt. 69. § (1)-(2) bekezdésében meghatározott előírások szerint kell elvégeznie, és megállapítania, hogy azok megfelelnek-e a közbeszerzési dokumentumokban és a jogszabályokban meghatározott előírásoknak.

A Kbt. 68. § (4) bekezdése szerint a bontáskor ismertetni kell az ajánlattevők nevét, címét (székhelyét, lakóhelyét), valamint azokat a főbb, számszerűsíthető adatokat, amelyek az értékelési szempontok alapján értékelésre kerülnek. Az ajánlatok bontásakor ismertethető a rendelkezésére álló fedezet összege is.

A Kbt. 66. § (5) bekezdése és 68. § (4) bekezdése egybevetése alapján megállapítható, hogy a felolvasólap az ajánlattevők adatait, valamint azon főbb, számszerűsíthető adatokat tartalmazza, amelyek az értékelési szempont alapján értékelésre kerülnek.

A Döntőbizottság rámutatott, hogy a felolvasólap rendeltetésének - a Kbt. 2. § (1) bekezdésében rögzített versenytisztaság, átláthatóság alapvető követelményének teljesülését segítő - legfőbb célja, hogy lehetőséget biztosítson az ajánlattevőknek arra, hogy a bírálat megkezdése előtt tájékozódjanak az adott eljárásban résztvevő más ajánlattevők személyéről és megajánlásaikról.

A Kbt. 69. § (1)-(2) bekezdésében foglaltakra tekintettel a Kbt. 71. §-ának, azaz a hiánypótlás és a felvilágosítás kérés alkalmazása kötelező, amennyiben az ajánlatkérő az ajánlat elbírálása során a vizsgált dokumentumban valamilyen hiányt, hiányosságot vagy hibát, illetve nem egyértelmű kijelentést észlel.

A hiánypótlás és a felvilágosítás kérés alkalmazásának ugyanakkor korlátai is vannak. Ezen korlátok szerint, a megadott hiánypótlás vagy felvilágosítás nem járhat egyrészt a Kbt. 2. § (1)-(3) és (5) bekezdése szerinti alapelvek sérelmével, illetve másrészt - a nem jelentős, egyedi részletkérdések kivételével - a közbeszerzés tárgyára, a szerződéses kötelezettségek végrehajtásának módjára, illetve más szerződéses feltételekre tett ajánlat módosításával, pótlásával, valamint átalánydíjas szerződés esetén a tételek megváltoztatásával. A nem jelentős, egyedi részletkérdésre vonatkozó hiba is csak akkor

javítható, ha a változás a teljes ajánlati árat, annak értékelés alá eső részösszegét és az ajánlatkérők között az értékeléskor kialakuló sorrendet nem befolyásolja.

Az ajánlatkérőnek mindezek figyelembevételével valamennyi hiánypótlás, illetve felvilágosítás tekintetében meg kell arról győződnie, hogy azok teljesítése megfelel-e a fenti szabályoknak, és ez alapján kell fogantatnia az esetleges további bírálati cselekményt, illetve meghoznia az eljárást lezáró döntését. Amennyiben az ajánlat hibája, hiányossága valamely Kbt. 71. §-a szerinti bírálati cselekménnyel nem orvosolható, úgy az ajánlatkérő köteles érvénytelenné nyilvánítani az ajánlatot.

A Döntőbizottság először az ajánlatkérő előírásait, majd a kérelmező ajánlatát vizsgálta.

Az ajánlatkérő az ajánlatokat az legalacsonyabb ajánlati ár értékelési szempontja alapján kívánta elbírálni.

A felhívásban előírta, hogy a szakmai ajánlat részét képezi az ártáblázat, továbbá a dokumentációban a kötelezően csatolandó dokumentumok között szerepeltette „a felolvasólapon megajánlott értékelési szempont teljes ellenszolgáltatás mértéke (nettó Ft/24 hó) alátámasztására [...] ártáblázat/minimum követelmények” elnevezésű dokumentum csatolását.

Az ártáblázat ajánlatkérőnként került előkészítésre. A 10. részre vonatkozó ártáblázat mindhárom ajánlatkérői részre adott ajánlatot tartalmazta, és abban a három részre vonatkozó együttes ajánlati ár is feltüntetésre kellett, hogy kerüljön.

A kérelmező az ajánlatában szereplő ártáblázatban megadta a 10. rész vonatkozásában is valamennyi ártáblázatban szereplő tétel árát (nettó 33.440.000.- Ft, nettó 2.950.020.- Ft, nettó 4.243.200.- Ft), majd rögzítette az összesen nettó árat: 40.633.220.- Ft összegben. Az E. Kórház és Rendelőintézet az ajánlatkérőt érintő három rész összajánlati ára 43.012.132.- Ft volt. A kérelmező az ajánlatába benyújtott felolvasólapon ezen három részre vonatkozó összajánlati árral azonos összeget tüntetett fel.

Az ajánlatkérő a fenti eltérést észlelte, és hiánypótlási felhívást bocsátott ki, amely hiánypótlási felhívásra a kérelmező javította a felolvasólapot, és azon 40.633.220.- Ft összeget tüntetett fel.

A Döntőbizottság rögzítette, hogy az ártáblázat tartalmazta az egyes tételek ajánlati árát, amelyek nettó összege (33.440.000.- Ft + 2.950.020.- Ft + 4.243.200.- Ft =

40.633.220.- Ft) megegyezik az ártáblázat vonatkozó sorában található összesen árral (40.633.220.- Ft). A felolvasólapon szereplő összeg pedig nemcsak a 10. részre, hanem a három, az ajánlatkérőre vonatkozó részre megadott teljes ajánlati árral egyezik meg.

A Döntőbizottság rámutatott, hogy a felolvasólapnak az ajánlati ár megajánlása kapcsán nincs kitüntetett szerepe. A jelen esetben az ajánlatkérő az egyösszegű ajánlati áron kívül kérte az ártáblázat/költségvetés kitöltését is. A két dokumentum egymással összefügg, külön-külön nem kezelhető, így egyik dokumentum sem nevezhető fajsúlyosabbnak a másiknál.

A Döntőbizottság kiemelte, hogy amennyiben a Kbt. 68. § (4) bekezdése szerinti információk (főbb számszerűsíthető adatok, amelyek az értékelési szempontok alapján értékelésre kerülnek) az ajánlatból megállapíthatók, a felolvasólap hiánypótlás keretében is benyújtható, ellenkező esetben, ha bármely értékelési szempontra tett megajánlás hiányzik, a hiány nem pótolható.

Ha a felolvasólap és az ajánlat egyéb adatai között eltérés mutatkozik, akkor annak vizsgálatakor, hogy lehet-e az eltérést a Kbt. előírásai szerint – pl. hiánypótlással – korrigálni, az ajánlat egésze vizsgálandó és annak valamennyi adata önállóan is és annak rendszerében is számításba veendő. Amennyiben az ajánlatban fellelhető, felolvasólapon kívüli összes többi adat egymással összhangban áll, akkor helytállóan jut az ajánlatkérő arra a megállapításra, hogy az ajánlattevő által megajánlott nettó ellenszolgáltatás összege az ajánlattevő ajánlata alapján – a felolvasólapon vétett elírás ellenére – egyértelműen megállapítható, azzal kapcsolatosan további kétség nem merülhet fel.

Az érvénytelenség mindaddig nem állapítható meg, ameddig valamely eszköz (számítási hiba kijavítása, hiánypótlás, felvilágosítás kérés) rendelkezésre áll. Az ajánlat valamennyi, szerkezetében elkülönült eleme azonos megítélés alá esik az értékelés szempontjából. Ha egy adat az ajánlat eltérő részein más tartalommal jelenik meg, az ajánlat hibás, és az ajánlatkérőnek élnie kell a közbeszerzési törvényben biztosított valamely korrekciós lehetőséggel, ennek elmaradása nem indokolható azzal, hogy az ajánlat egyes részei kiemelt jelentőségűek, ezért az ott szereplő adatokat kell irányadónak tekinteni.

A felolvasólapnak az ajánlati ár szempontjából nincs megkülönböztetett jelentősége, az abban szereplő, az

ajánlatból kiemelt adatok csak a bontás szempontjából, az alapelvek érvényesíthetősége, a nyilvánosság biztosítása okából, technikailag jelentős részei az ajánlatnak.

A fentiekkel azonos álláspontot rögzített a Kúria joggyakorlat-elemző csoportjának a közbeszerzésekkel kapcsolatos ítélkezési gyakorlatról szóló 2015.EI.II. JGY.E.1.1. számú véleménye IV.2.2. pontjában, és a Fővárosi Törvényszék is 104.K.702.066/2020/12. számú - a D.58/14/2020. számú határozat felülvizsgálata során született -, valamint a D.173/10/2020-as határozattal szemben benyújtott keresetet elutasító 103.K.705.108/2020/10. számú ítéletében.

A jelen esetben a kérelmező 10. részre vonatkozó tényleges nettó ajánlati ára az ajánlati ártáblázatban szerepelt: az ártáblázat egyrészt hiánytalanul kitöltésre került, másrészt pedig a nettó ajánlati ár az egyes, 10. részre vonatkozó tételek összeadása útján is megállapítható. Azaz az ártáblázatban szereplő adatok egymással összhangban állnak.

Ugyanakkor a felolvasólapon - a felek által sem vitatottan - nem a 10. részre vonatkozó ajánlati ár, hanem másik részre vonatkozó összajánlati ár került feltüntetésre.

A Döntőbizottság álláspontja szerint az ajánlatkérő helyesen járt el akkor, amikor a fenti eltérésre tekintettel hiánypótlási felhívást bocsátott ki, és a kérelmező is jogszerűen járt el akkor, amikor a hiánypótlást - az ártáblázattal összhangban - teljesítette.

A Kbt. 71. § (8) bekezdés b) pontja szerinti hiánypótlási korlát megsértése a jelen esetben nem történt meg, így a kérelmezőnek jogszerű lehetősége volt arra, hogy a felolvasólapon szereplő elírást javítsa.

A Kbt. vonatkozó szakasza értelmében, az ajánlatban olyan nem jelentős, egyedi részletkérdésre vonatkozó hiba található, amelynek változása a teljes ajánlati árat vagy annak értékelés alá eső részösszegét, az ajánlattevők között az értékeléskor kialakuló sorrendet nem befolyásolja.

Tekintettel arra, hogy a jelen esetben az ártáblázatból az érintett részre vonatkozó - számításokkal is ellenőrizhető - megajánlás egyértelműen megállapítható volt, így a kérelmező tényleges ajánlati ára, valamint - az értékeléskor kialakult - sorrend valójában nem változott a hiánypótlás teljesítésével, az elírás kijavításával, mivel az eredetileg is megadott ajánlati ár mindvégig ugyanaz maradt.

A Döntőbizottság megjegyezte, hogy a Kbt. szabályozása láthatóan és kifejezetten abba az irányba hat, hogy minél több érvényes ajánlat legyen és ezáltal nagyobb verseny valósulhasson meg. Az ajánlatkérői álláspont elfogadása ezen jogalkotói céllal ellentétes irányba hat.

A Döntőbizottság a fentiekre tekintettel megállapította, hogy az ajánlatkérő megsértette a Kbt. rendelkezéseit a bírálat során.